

Давидова Л. В.,
аспірант Інституту журналістики
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТІВ ЯК СКЛАДОВА РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ

В умовах демократичних перетворень, що нині переживає Українська держава, одним з першочергових завдань є реформування освітньої системи, створення нової її моделі на основі кращих традицій української вищої школи та залучення найсучасніших напрацювань європейської та світової науки.

Наукова та освітянська еліта Європи, усвідомлюючи величезну роль університетської освіти, взяла активну участь у розробці проекту Великої хартії університетів (*Magna Charta Universitatum*) [1] та підписанні документу, що окреслює фундаментальні принципи діяльності університетів, згідно з якими навчальні заклади мають бути незалежні від політичної та економічної влади, вільні у здійсненні викладання та дослідницької роботи, що є неподільними, зберігати традиції європейського гуманізму. Підтвердженням прагнень реформування університетської освіти є приєднання до Хартії провідних українських вищих навчальних закладів.

Діяльність університетського видавництва як творчої лабораторії є основою науково-освітнього процесу у вищій школі і віддзеркалює процеси глобалізації, які впливають на зміст і структуру вищої освіти, форми і методи ефективного функціонування університету як певного соціального інституту.

На сьогодні комерційна репертуарна стратегія не набула широкого застосування в університетських видавництвах [2; с. 71], оскільки може бути зреалізована лише потужним центральним вузівським видавництвом із власною мережею книгорозповсюдження.

Необхідність підвищення конкурентоспроможності видавництв і видавничих підрозділів ВНЗ викликає потребу в реорганізації сучасного університетського книговидання, чому сприяє активне запровадження інноваційних процесів. У життя науковців та освітян все активніше входять електронні книги, електронні бібліотеки, друк на замовлення, оперативний малотиражний друк та ін. Закордонний досвід застосування інноваційних процесів засвідчує скорочення витрат і підвищення продуктивності виробництва, а також ефективність постійної або тимчасової кооперації під час надання певних видів послуг за прикладом видавництв Колумбійського університету та університету Джона Гобкінса [3; с. 17–18].

Сьогоднішні студенти прагнуть здобути освіту європейського рівня й зацікавлені у найновіших наукових розробках, що їх можна адаптувати для викладання багатьох дисциплін, як це роблять американські та британські книговидавці [4; с. 15]. Корисним для запровадження у сучасний навчальний процес може видатися досвід застосування «науково-навчальних видань» гуманітарного профілю [5; с. 16], тож стратегія сучасного університетського видавництва полягає в активній діяльності в ринкових умовах задля задоволення новітніх інформаційних потреб споживачів.

Створення сторінок у соціальних мережах вивело українські університетські видавництва на якісно новий рівень функціонування, що дозволило не лише оперативно інформувати про вихід нової продукції та просувати її на ринку, а й встановити дієвий зворотній зв'язок із споживачами наукової та навчальної книги [6; с. 32].

Вивчення діяльності сучасних університетських видавництв, які беруть активну участь у формуванні компетенцій фахівців-інтелектуалів, видається актуальним в контексті інтеграції України в європейський соціокультурний простір. Відтак науковці та працівники видавництв і видавничих підрозділів з різних регіонів України активно працюють над питаннями ефективної видавничої діяльності вищих навчальних закладів, пошуку шляхів вдосконалення,

необхідності структурної перебудови вузівських видавництв задля створення сучасної інтелектуальної книги, що відповідає вимогам часу, широким спектром проблем університетського книговидання.

Література:

1. Велика хартія університетів. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.magna-charta.org/resources/files/the-magna-charta/ukrainian>

2. Подчиненов А. В. Роль вузовского издательства в социокультурном пространстве региона. Научный журнал «Текст. Книга. Книгоиздание». – Томск. – 2013. – № 2 (4). – [Электронный ресурс] – Режим доступа : <http://cyberleninka.ru/article/n/rol-vuzovskogo-izdatelstva-v-sotsiokulturnom-prostranstve-regiona>

3. Водолазька С. Традиції та інновації у світовому університетському книговиданні. – Вісник Книжкової палати : наук.-практ. журн. / Книжкова палата України. – К., 2012. – № 3. – С. 15–18.

4. Зелінська Н. В. Наукова книга в сучасному світі : тест на виживання. – Поліграфія і видавнича справа. – Львів, 2008. – № 1 (47). – 140 с. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.uad.lviv.ua/uploads/book/pivs/Polihraf_47_1.pdf

5. Свешникова И. К. Учебники с учетом новостей науки // Научная книга. – 2000. – № 2. – С. 16–20.

6. Водолазька С. Соціальні мережі як інноваційний спосіб просування та популяризації видавничої продукції. – Український інформаційний простір : Науковий журнал Інституту журналістики і міжнародних відносин Київського національного університету культури і мистецтв / Гол. редактор М. С. Тимошик. – Число 1. – У 2-х ч. – Ч. 1. – К.: КНУКІМ, 2013. – 314 с.– [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://ijimv.knukim.edu.ua/zbirnyk/1_1.html